

Cahier de doléance

Door Nanne van Poll, secretaris CRR

Beste Mark¹,

Zo voor de Nederlandse verkiezingen roeren de partijen zich weer goed en komen plots allemaal op voor iedereen. Jij dus ook. De afgelopen jaren heb je je echter niet zo bekommerd om mijn situatie, dus deze *cri de coeur* is noodzakelijk. Ik heb namelijk sterk het vermoeden dat jij niet weet hoe het is op de arbeidsmarkt voor een werkloze, goed opgeleide vrouw. Daarom stuur ik je deze *cahier de doléance*, ontstaan in een tijd waar burgerrechten en normen zoals gelijkheid, vrijheid en broederschap belangrijk werden.²

Het stuit mij tegen de borst, Mark, dat jouw partij medeburgers met een uitkering publiekelijk stigmatiseert en beledigt. Immers, jij doet alsof wij allen laagopgeleide, frauderende luilakken zijn en dat daarom die enorme bezuiniging in de sociale zekerheid nodig is om ons, die werkonwilligen, aan het werk te krijgen. Daarom wordt door jou de sociale zekerheidsstaat, na de Tweede Wereldoorlog zorgvuldig opgebouwd omdat liberalisering van de maatschappij niet werkte, afgebroken met als gevolg verlaging van de hoogte en de duur van de WW, afschaffing van de aanvullende inkomensregelingen voor minima, afschaffing van de tegemoetkoming voor chronisch zieken, dwangarbeid in de vorm van de tegenprestatie, het rondpompen van nationaal en Europees subsidiegeld voor zinloze workshops en re-integratietrajecten, enzovoorts. Ik hoef niet die rapporten te noemen die keer op keer aangeven dat het teveel geld kost en te weinig oplevert, maar blijkbaar blijven jullie graag volharden in het straffen van mensen. Want zo wordt het ervaren, als een extra straf.

De obligate sollicitatietraining van het UWV bijvoorbeeld is van generlei waarde. Die moet je trouwens een paar keer doen: iedere keer als je de WW indondert na het zoveelste slecht betaalde uitzendbaantje en weer als je na 3 maanden WW bijstand moet aanvragen. Ik heb geconstateerd dat het UWV sollicitatiebrieven en curricula vitae vol met taal- en interpunctiefouten als voorbeeld verstrekt. Als je de euvele moed hebt om te zeggen dat er fouten in de voorbeelden staan, krijg je een grote mond terug, waarbij er wordt gedreigd met sancties omdat ik als werkloze niet moet zeggen hoe zij als ambtenaar moeten werken, want er "is iets mis met [mij], want [ik] ben werkloos en [zij] niet". Wat is dat toch met ambtenaren die denken dat het hebben van een betaalde baan gelijk staat aan het bezitten van de juiste competenties en vaardigheden en daarmee denken het *gelijk van de vismarkt* te hebben?

Trouwens, je leert er niets van. Ik hoef jou natuurlijk niet te vertellen hoe formeel en informeel leren werkt. Zeker voor mensen die die gestudeerd hebben en een proeve van kunne hebben in de vorm van een tastbaar bul – heeft zo'n zesweekse training geen toegevoegde waarde; het kost je ontzettend veel tijd, geld, energie. Ik zou een boek a la 'Het Bureau' van Voskuil kunnen schrijven over mijn ervaringen op de arbeids- en sollicitatiemarkt, voorzien van een vleugje Kafka. Moraal van mijn verhaal: hoogopgeleid

¹ Laat ik vooropstellen dat ik de aanhef 'beste Mark' naar een onbekende, voor mij oudere man niet vind getuigen van een correcte of respectvolle benadering, maar ik pas me aan. Ik heb geleerd om een brief te beginnen met 'Geachte heer Rutte', maar bijna niemand is nog op de hoogte van de etiquette- of correspondentieregels, dus ook op taalgebied is de verloedering toegeslagen – ik voel me bijna één Mohikaan. Trouwens, op de sollicitatiemarkt gebeurt dit ook stevast: als sollicitant wordt je aangesproken door onbekende derden met 'beste' en je voornaam.

² De **Cahiers de doléances** zijn de klaagbrieven van Franse burgers uit maart en april 1789, meegenomen door de afgevaardigden uit iedere kieskring naar de Staten-Generaal. De bezwaren zouden worden besproken op de eerste vergadering na 175 jaar op 5 mei 1789 in Versailles. (bron: wikipedia).

net als jij, maar met een laag inkomen, in de meeste gevallen zelfs onder modaal, maar veel gezien en ervaren.³

Van een premier verwacht ik niet alleen deskundigheid, maar ook professionaliteit en onafhankelijkheid, maar veel te vaak laat jij merken voor wie jij wel de barricaden opstormt en voor wie niet. Een premier behoort het volk te verenigen en voor hen op te komen zonder aanzien des persoons: een minister-president voor alle Nederlanders. Ik maak me zorgen om de tweedeling en ongelijkheid. Jij wordt net als ik van belastinggeld betaald, maar hopelijk incasseer jij niet nog giften van het bedrijfsleven. Jij reist in de zomervakantie wel eens naar het 'beloofde land', de Verenigde Staten. Je bent er eens met Kroes geweest, naar de bedrijven in de Silicon Valley en met Hennis naar Lockheed – *howdy*. Een Iphone gekregen? Of een cowboyhoed? Eigenlijk zou jij dat niet moeten willen krijgen en zeker moeten melden aan het volk, want dan weten wij belastingbetalers wat jouw reis jou heeft opgeleverd. Het zou overigens beter zijn om de schijn van belangenverstrengeling te vermijden, zeker nu bekend is dat de bedrijven in Silicon Valley nogal grote moeite hebben om de grondrechten en privacyrechten van de wereldburgers te eerbiedigen, om nog te zwijgen van hun belastingmoraal.

De gangbare respectvolle bejegening van uitkeringskeringsgerechtigden is bij vele rechtse partijen ver te zoeken, en het afbraakbeleid is daarvan een stille getuige. Er moet werk worden gemaakt van een eerlijkere verdeling van het schaarse goed betaalde arbeid, zeker bij de overheid. Het is toch opmerkelijk dat ik word afgewezen voor een functie als bijvoorbeeld leidinggevende door een comité bestaande uit iemand met slechts een havodiploma, iemand met een hbo-diploma sociaal werk en iemand die net de hbo-opleiding personeelsmanagement heeft afgerond met het argument dat ik over niet voldoende ervaring beschik. Met ervaring word je niet geboren, maar met competenties en vaardigheden om dit werk te doen, wel!

Na ruim 10.000 sollicitaties is het ronduit hilarisch om afgewezen te worden door mensen die vaak geen weet van hebben van competenties en vaardigheden waarover ik beschik. Het wordt zelfs irritant als lager opgeleiden wel die baan krijgen – ook nog eens buiten hun studierichting, maar binnen de mijne en ik dus niet! Als cultuurwetenschapper zie ik met lede ogen aan dat mijn banen gaan naar hbo'ers met een diploma middelbare of hogere hotelschool of facilitair management. Het is echt waar, Mark, en dan word ik vervolgens door jou en jouw mensen weggezet als luie labbekak. Dank, Mark, voor zoveel compassie.

En dan heb ik het nog niet eens over de gedwongen tegenprestatie: in plaats van echte arbeidsbepaalde moest ik voor een paar honderd euro in een sociale werkplaats ongeschoold productiewerk verrichten om 'werknemersvaardigheden' op te doen. En dat met een arbeidsverleden – man, ik was de enige academica binnen het bedrijf, want zelfs directeur was 'maar' een hbo'er. 'Gezellig' in een aфтands gebouw met afgekeurde bureaustoelen, zonder direct zonlicht, met de deuren op slot, kalenders vouwen voor de gemeente, visitekaartjes voor VistaPrint selecteren of vlieggordijnen voor Action in elkaar draaien! Wat een vernietiging van menselijk kapitaal – dat geldt voor alle betrokkenen! Mag ik dit allemaal zeggen? Kijk uit voor je *digital footprint* zeggen sommigen, die vinden dat je als angsthaas door het leven moet gaan en misstanden niet publiekelijk mag benoemen. Ja, ik mag dit zeggen, want ik vind dat wij het goed hebben in Nederland, maar het zou nog beter kunnen, want er gaat voor bepaalde groepen nog veel te veel mis. Het algemene belang kan en moet beter gediend worden, want als historicus moet jij toch weten waar onvrede, economische ongelijkheid, maatschappelijke stigmatisering en groeiende tegenstellingen toe kunnen leiden. "*You want it darker*".....

³ Dat is ook zo'n mythe: dat hoogopgeleiden veel verdienen, maar in de praktijk valt dat behoorlijk tegen, voor velen. Ook het krijgen van kansen heeft vaak niets met de hoogte van de opleiding te maken. Flexwerk is sowieso slechte zaak, want dat verdient vele malen slechter en leidt tot grote armoede.